

دانشگاه صنعتی اصفهان دانشکده مهندسی برق و کامپیوتر

پروژه درس کامپایلر

طراحی کامپایلر برای زبان برنامه نویسی Xlang

استاد درس

دكتر زينب زالي

فهرست مطالب

فحه	صا	•																															ن	نوا	ع
سه																														لب	مطا	ست	فهر)	
١																														ِه َ	پروژ	ف	تعري	;	
۲																										(وی	لغ	گر	ليلأ	تح	ل:	ل او	صل	ف
۲																														ر	مدف	١ ،	ـ ١		
۲																			. (ِگ	بزر	و	ک	ِ رچ	، کو	ۣف	حرو	- م	ت ب	سيد	حسا	٠ ٢	۱ ـ		
٣																											ی	يدو	کل	ت	كلما	٣	ر_۱		
٣																														ِها	ىتغير	, F	_ ۱		
٣																														ت	کامن	۵	_ ١		
٣																												ن	ئابد	ير ٿ	ىقاد	. 9	۱ ــ ۱		
٣													 											ئتر	راک	کا	ه و	بشت	۱ر	_ 5	۶_۱				
٣																											د	عدا	.I Y		۶_۱				
۴																													یا .	گرھ	عملً	· V	ر_۱		
۴																											ص	خاه	ی -	ها:	<i>و</i> کز	. A	۱ _ ۱		
۴																										1	۔ نھا	وكر	ے ت	يصر	نشخ	٠ ٩	_ ١		
۴																									و ی	لغ	۔ گر	عليا	تح	جي	خرو.	٠١٠	_ \		
۵																												زی	متبا	، ا،	خشر	۱۱۰	_ \		
																													-	Ī		•			
۶																										ی	عو ۽	نح	گر	ليا	تح	وم:	ی دو	صل	ف
۶					•				•		•		 •		•				•							•				ر	هدف	١ ،	_ ٢		
۶																										ن	زبا	ی	حو	د ن	نواع	Y	_ ٢	1	
٧																									ها .	ده ه	داد	رع	۱نو	- '	۲ _ ۲	•			
٧																							ها	يه	آر	ما و	بر ھ	تغي	۲ م	_ `	۲ _ ۲	•			
٧																							(نرلح	کنن	ت	ورا	ست	۳ د	'_ '	۲ _ ۲	•			
٨																									دها	مت	م و	واب	۴ تا	- '	۲ _ ۲	•			
١.																										ها	گر	ىمل	د ۵	· _ '	۲ _ ۲	•			
١.																												2	رج	ر م	گرام	٣	<u> </u>		
٠,٧																										٠	=	1 1-		_		40	·		

14																				ی	نيازي	امة	خش	ب ر	۵_	۲	
۱۵																								ها	ت ہ	إسر	پيو
١.٨																						٠			,		

تعریف پروژه

در این پروژه قصد داریم یک کامپایلر برای زبانی به نام Xlang طراحی و پیاده سازی کنیم. Xlang یک زبان در این پروژه قصد داریم یک کامپایلر برای زبانی به نام Xlang است. پیاده سازی این کامپایلر با استفاده از دو ابزار Pascal و Pascal انجام می شود و کامپایلر هدف باید بتواند یک فایل حاوی کد نوشته شده به زبان Xlang را دریافت کرده و با در نظر گرفتن سه بخش تحلیل لغوی ، نحوی و معنایی و دیگر مفاهیم Ylang در درس کامپایلر مطالعه خواهید کرد یک کد خروجی به زبان اسمبلی تولید نماید.

هدف از طراحی این پروژه این است که کامپایلر مذکور را قدم به قدم و همگام با مطالبی که در درس می آموزید پیاده سازی کنیم تا با جنبه های عملی نوشتن یک کامپایلر ابتدایی، آشنا شوید.

¹Lexical Analysis

 $^{^2\}mathrm{Syntax}$ Analysis

 $^{^3}$ Semantic Analysis

فصل اول تحلیلگر لغوی

1_1 هدف

در این فاز از پروژه میبایست یک تحلیلگر لغوی را با استفاده از ابزار flex نوشته و در محل مشخص شده درون سامانه آیلود کنید.

جهت ارزیابی، یک فایل حاوی قطعه کدی به زبان Xlang که در ادامه توصیف خواهد شد به تحلیلگر لغوی شما داده می شود، در صورتی که کد برنامه قواعد لغوی زبان برنامه نویسی Xlang را رعایت کرده باشد، شما باید در خروجی، توکنهای آن برنامه را چاپ کنید و در غیر این صورت ، بعد از مواجه شدن با خطا، بدون تولید هرگونه توکنی، می بایست خطای مناسب چاپ گردد.

۱_۲ حساسیت به حروف کوچک و بزرگ

تمام کلمات کلیدی در زبان Xlang با حروف کوچک نوشته می شوند. کلمات کلیدی و شناسه ها مساس به حروف کوچک و بزرگ هستند ۲ مثلاً if یک کلمه کلیدی هست ولی IF نام یک متغیر است یا به طور مثال foo و Foo و و نام متفاوت برای اشاره به دو متغیر متفاوت هستند.

¹Identifiers

²Case-Sensitive

۱_۳ کلمات کلیدی

در زبان Xlang کلمات کلیدی شامل موارد زیر است:

boolean break callout continue else for if class false return true void int

۱_۴ متغیرها

در زبان Xlang متغیرها ۱ ترکیبی از حروف، اعداد انگلیسی و خط تیره ۲ هستند که حتما باید با یک حرف و یا خط تیره آغاز شوند و هیچ متغیری نمیتواند با عدد آغاز شود.

1-0 كامنت

كامنتها با // شروع مي شوند و با پايان خط ٣ خاتمه مي يابند.

توجه! اصولاً كامنت ها به وسيله preprocessor پردازش می شوند و كامپايلر وظيفه پردازش آنها را ندارد، اما چون در این پروژه ، preprocessor وجود ندارد باید به وسیلهی تحلیلگر لغوی پردازش شوند.

۱_۶ مقادیر ثابت

1_8_1 رشته و کاراکتر

رشتهها ترکیبی از (char)ها هستند که در داخل "" قرار میگیرد.

یک کاراکتر شامل یک (char) است که در داخل ۱۱ قرار می گیرد.

منظور از (char) هر کاراکتر اسکی قابل چاپ (کاراکترهایی که کد اسکی نظیر آنها از ۳۲ تا ۱۲۶ است به جز کاراکترهای single quote (') backslash ، (') single quote به جز کاراکترهای کاراکتری شامل ('\) برای نمایش single quote ، (\\) برای نمایش backslash (\\) newline و (\tab) ، (\n) ، double quote و (\tab) براى نمايش tab مي باشد.

۱_۶_۱ اعداد

اعداد در زبان ٣٢ Xlang بيتي و علامت دار هستند. همچنين در زبان Xlang فقط با اعداد صحيح ۴ كار میکنیم. اعداد صحیح به یکی از دو فرم زیر بیان میشوند:

¹Variables

²Underscore OR _

 $^{^3}$ Newline OR $\setminus n$

⁴Integer

- دسیمال۱ : مقادیر دسیمال از 2147483648 تا 2147483647 است.
- هگزا دسیمال^۲: اگریک دنباله با ۵x آغاز شود و بعد از آن دنبالهای از کاراکترهای نشأت گرفته شده از [a-fA-F0-9] بیاید آنگاه دنباله مذکور بیانگریک عدد هگزا دسیمال است.

۱_۷ عملگرها

عملگرهایی که در زبان ورودی مجاز هستند شامل عملگرهای محاسباتی، منطقی و شرطی میشوند که لیست آنها در زبر آمده است:

۱_۸ توکنهای خاص

توکنهای خاص به توکنهایی گفته می شود که نه متغیر هستند نه کلمه کلیدی و نه عملگر که لیست آنها در زیر آمده است :

۱_۹ تشخیص توکنها

توکنها از طریق فاصله $^{\pi}$ و یا از طریق توکنهای خاص از هم جدا میشوند.

توجه! هر تعداد فاصله که بین دو توکن وارد شود بی تاثیر است و باید نادیده گرفته شود.

۱-۱۱ خروجی تحلیلگر لغوی

همانگونه که پیش تر اشاره شد، چنانچه یک برنامهی صحیح به تحلیلگر شما داده شود باید بتواند توکنهای آن را استخراج کند. به منظور استخراج توکنها از برنامه ورودی، تنها نام آن توکن و مقدار آن را در خروجی چاپ نمایید (ابتدا نام توکن و سپس مقدار آن).

¹Decimal

²Hexadecimal

³Whitespace: Tab, Space, · · ·

خروجی تحلیلگر لغوی شما برای یک نمونه کد صحیح به صورت زیر خواهد بود:

```
Input Code :
    int x;
    x = 5;

Analyzer Output :
    TOKEN_INTTYPE int
    TOKEN_WHITESPACE [space]
    TOKEN_ID x
    TOKEN_SEMICOLON ;
    TOKEN_WHITESPACE [newline]
    TOKEN_ID x
    TOKEN_WHITESPACE [space]
    TOKEN_ASSIGNOP =
    TOKEN_WHITESPACE [space]
    TOKEN_WHITESPACE [space]
    TOKEN_WHITESPACE [space]
    TOKEN_DECIMALCONST 5
    TOKEN_SEMICOLON ;
```

خروجی تحلیلگر لغوی شما برای یک نمونه کد حاوی خطا به صورت زیر خواهد بود:

```
Input Code :
    int 9comp;
    9comp = 3;

Analyzer Output :
    TOKEN_INTTYPE int
    TOKEN_WHITESPACE [space]
    error in line 1 : wrong id definition
```

در پیوست ۱ لیست کلیه توکنهای موجود در زبان Xlang همراه با نام هر توکن آورده شده است. توجه! دو توکن Program در فاز بعدی به تفصیل شرح داده خواهند شد.

۱۱-۱ بخش امتیازی

درصورتی که تحلیلگر لغوی شما بتواند بعد از مواجه شدن با خطا ضمن چاپ پیغام مناسب ، از خطای موجود عبور کرده و مابقی توکنها را نیز استخراج کند، نمره امتیازی کسب خواهید کرد.

فصل دوم تحلیلگر نحوی

۱_۲ هدف

در این فاز از پروژه میبایست یک تحلیلگر نحوی را با استفاده از ابزار bison نوشته و در محل مشخص شده درون سامانه آپلود کنید.

جهت ارزیابی، یک فایل حاوی قطعه کدی به زبان Xlang که در ادامه ساختار جملات آن توصیف خواهد شد به تحلیلگر نحوی شما داده می شود، در صورتی که کد برنامه قواعد نحوی زبان برنامه نویسی Xlang را رعایت کرده باشد، شما باید در خروجی، $Syntax\ Tree$ آن برنامه را چاپ کنید و در غیر این صورت ، بعد از مواجه شدن با خطا، بدون تولید هیچ درختی، می بایست خطای مناسب چاپ گردد.

لازم به ذکر است این تحلیلگر نحوی می بایست توکن های برنامه را از خروجی تحلیلگر لغوی پیاده سازی شده در فاز پیشین دریافت نماید.

۲_۲ قواعد نحوى زبان

یک برنامه نوشته شده به زبان Xlang شامل کلاسی تحت عنوان Program می باشد که از دو بخش Xlang می باشد که از دو بخش declaration تشکیل شده است. بخش method declaration حاوی تعریف متغیرهایی

است که به صورت سراسری توسط تمامی متدهای برنامه قابل دسترسی و استفاده هستند و بخش method ست که به صورت سراسری توسط تمامی متدهای برنامه می باشد. کلاس Program الزماً می بایست شامل متدی تحت عنوان main بدون هیچ گونه آرگومان ورودی ای باشد. لازم به ذکر است نقطه شروع برنامه Xlang متد main خواهد بود.

۲_۲_۱ نوع داده ها

دو نوع داده اصلی در زبان Xlang تعریف می شود. این دو نوع داده، داده های صحیح و true یا false یا false هستند که اختصاراً با کلمات کلیدی int و boolean نشان داده می شود.

Y_-Y_- متغیر ها و آرایه ها

در زبان Xlang متغیر ها و آرایه هایی از نوع int و boolean قابل تعریف و استفاده هستند و تعریف آن ها به صورت زیر خواهد بود.

```
Variable Declaration:
    int var1, var2, var3;
    boolean v1;

Array Declaration:
    int arr[10];
    boolean a[3], b[5];
```

آرایه ها می بایست تنها در بخش field declaration کلاس Program تعریف شوند و تمامی آرایه ها تک بعدی بوده و آرگومان سایز نظیر آن ها یک مقدار ثابت خواهد بود و این مقدار به صورت ورودی از کاربر دریافت نمی شود. در این زبان هیچ گونه تعریفی برای آرایه های پویا نخواهیم داشت.

۲_۲_۳ دستورات کنترلی

دستورات کنترلی در زبان Xlang شامل دستورات شرطی و حلقه ها است که در ادامه به شرح آن ها می پردازیم: دستورات شرطی

```
شرط if ممكن است در كدها وجود داشته باشد. در اين صورت ساختار آن به صورت زير خواهد بود. if (expr) {
    //if body
}
```

```
به علاوه شرط if ممكن است با else نيز همراه شود در اين صورت ساختار آن به صورت زير خواهد بود.

if (expr) {
    //if body
}
else {
    //else body
}
```

حلقه ها

```
حلقه for ممكن است در كدها وجود داشته باشد در اين صورت ساختار آن به صورت زير خواهد بود.

for x = expr , expr {
    //for body
}

for x = 1 , 10 {
    //for body
}
```

در کد فوق متغیر x را اندیس حلقه گوییم. نخستین expr ، شروع حلقه و دومین expr ، انتهای حلقه را معین می سازد برای مثال در حلقه فوق، مقدار اولیه اندیس حلقه برابر 1 قرار داده شده و پس از هر مرتبه اجرای حلقه یک واحد به مقدار این اندیس افزوده می گردد تا زمانی که اندیس حلقه از مقدار 10 کوچکتر باشد دستورات موجود در بدنه اجرا خواهند شد.

لازم به ذكر است expr مى تواند هر عبارتى باشد كه معادل يك عدد صحيح است. براى مثال مى تواند خروجى يك تابع يا حاصل يك عمليات رياضياتى نيز باشد.

4_{-} توابع و متدها

متدها می توانند حداکثر چهار آرگومان ورودی داشته باشند. در صورتی که یک متد بیش از چهار آرگومان ورودی داشته باشد به منزله نقض قواعد زبان است.

بدین صورت تعریف و فراخوانی متدها به صورت زیر خواهد بود.

Method Declaration:

```
int method_name(int agr1, boolean arg2) {
    // method body
}
```

Method Call:

```
method name(10, true);
```

لازم به ذکر است متدهایی که خروجی ندارند (از نوع void هستند) ضمن فراخوانی تنها می توانند در قالب یک جمله استفاده شوند و قابل استفاده در عبارات نیستند. (برای مثال اگر متد foo دارای خروجی صحیح باشد عبارت 3 + foo(args) یک عبارت معتبر تلقی می شود در حالی که اگر متد foo بدون خروجی باشد تنها می توان این متد را به صورت ; foo(args) و در قالب یک جمله فراخوانی نمود)

همچنین در صورتی که یک متد خروجی داشته باشد می توان از آن هم در قالب بخشی از عبارات و هم در قالب یک یک جمله استفاده نمود که در اینصورت خروجی آن نادیده گرفته می شود. (برای متد foo که دارای یک خروجی صحیح است و هم فراخوانی در قالب یک جمله یعنی ; foo(args) صحیح است و هم فراخوانی در قالب بخشی از یک عبارت همانند 2 + foo(args) - 3)

توجه! بررسی خروجی متدها مربوط به فاز تحلیلگر معنایی است لذا در این فاز شما تنها می بایست ضمن تعریف گرامر هر دو حالت ذکر شده را در نظر بگیرید.

فراخواني توابع آماده از كتابخانههاي مختلف

زبان Xlang دارای یک روش برای فراخوانی توابع آماده در سیستم در زمان اجرای برنامه است ، مانند توابعی در کتابخانه استاندارد زبان C یا توابع تعریف شده توسط کاربر با زبانهایی غیر از Xlang که با ابزارهای استاندارد کامپایل شده و موقع اجرا به برنامه Xlang لینک می شوند.

در واقع callout خود تابعی آماده در زبان Xlang است که به صورت زیر تعریف شده.

int callout ($\langle string_literal \rangle$ [, $\langle callout_arg \rangle^+$,])

واضح است که نام تابعی که در کتابخانه ای خارج از برنامه فعلی موجود است و قصد فراخوانی آن را داریم به همراه آرگومان های مورد نیاز آن به callout پاس داده می شوند. عباراتی از نوع int و boolean به صورت عدد صحیح 1 و رشته ها یا عباراتی از نوع آرایه به صورت اشاره گر 2 به تابع مذکور پاس داده می شوند.

همجنین مقدار خروجی تابع مذکور به صورت عدد صحیح بازمیگردد و مقدار بازگشتی زمانی معتبر و قابل استفاده است که تابع مذکور در واقع مقداری از نوع مناسب را بازگرداند.

ضمناً بدیهی است که کاربر موظف است به تعداد مورد نیازِ تابعی که قصد فراخوانی آن را دارد ، آرگومان از نوع مناسب از طریق تابع callout به تابع موردنظر پاس دهد.

بدین استفاده از callout به صورت زیر خواهد بود.

callout("strcmp", "string 1", "string 2");

Integer\ Pointer\

۲_۲_۵ عملگرها

عملگر ها در این زبان به دو دسته تک عملوندی $^{\prime}$ و دو عملوندی $^{\prime}$ تقسیم می شوند. برای مثال عملگر! یا همان نقیض یک عملگر تک عملوندی و عملگر $^{\otimes}$ یک عملگر دو عملوندی محسوب می شود.

۲_۳ گرامر مرجع

همانطور که می دانید اصلی ترین بخش یک تحلیلگر نحوی تعریف گرامر مناسب برای زبان ورودی است. بدین منظور گرامر زیر به صورت اولیه برای این زبان تعریف شده است. بدیهی است در مواردی که گرامر مبهم باشد رفع ابهام بخش های مورد نیاز بر عهده شماست.

به این معنا که foo غیرترمینال است.	⟨foo⟩
(با خُط درشت) به این معنا است که foo ترمینال است.	foo
به این صورت که یک توکن یا بخشی از یک توکن است.	
به معنای ظاهر شدن حداکثر یک x (صفر یا یک رخداد) است به نحوی که x اختیاری میباشد.	[x]
توجه داشته باشید که براکت در گیومه ، ' [' '] ' ، ترمینال است.	
به معنای ظاهر شدن صفر یا بیشتر x است.	x^*
یک لیست شامل حداقل یک x کُه با کاما جدا شده باشند.	$x^+,$
کروشه بزرگ برای گروه کردن استفاده میشود.	{}
توجه داشته باشید که کروشه در گیومه ، ' { ' ' } ' ، ترمینال است.	
عملگر or	

Unary operator 'Binary operator'

```
class Program '{' \langle field_decl\rangle* \langle method_decl\rangle* '}'
             ⟨program⟩
                                          \langle type \rangle \ \{ \ \langle id \rangle \ | \ \langle id \rangle \ '[' \ \langle int\_literal \rangle \ ']' \ \}^+, \ ;
        ⟨field_decl⟩
                                          \{\langle \mathsf{type} \rangle \mid \mathsf{void}\} \quad \{\langle \mathsf{id} \rangle \mid \mathsf{main}\} \quad (\lceil \{\langle \mathsf{type} \rangle \langle \mathsf{id} \rangle\}^+, \rceil) \quad \langle \mathsf{block} \rangle
       \(method_decl\)
                                          '\{' \ \langle var decl \rangle^* \ \langle statement \rangle^* \ '\}'
                 ⟨block⟩
            \langle var\_decl \rangle
                                          \langle \text{type} \rangle \langle \text{id} \rangle^+, ;
                   ⟨type⟩
                                          int | boolean
          ⟨statement⟩
                                          ⟨location⟩ ⟨assign_op⟩ ⟨expr⟩ ;
                                          ⟨method_call⟩ ;
                                          if ( \langle expr \rangle ) \langle block \rangle [else \langle block \rangle]
                                          for \langle id \rangle = \langle expr \rangle, \langle expr \rangle \langle block \rangle
                                          return [\langle expr \rangle] ;
                                          break ;
                                          continue ;
                                          ⟨block⟩
          ⟨assign_op⟩
                                          = | += | -=
       ⟨method call⟩
                                          \langle method\_name \rangle ( [\langle expr \rangle^+, ] )
                                          callout (\langle string\_literal \rangle [, \langle callout\_arg \rangle^+,])
       ⟨method name⟩
                                          \langle id \rangle
            ⟨location⟩
                                          \langle id \rangle
                                          (id) '[' (expr) ']'
                   \langle expr \rangle
                                          \langle location \rangle
                                          ⟨method_call⟩
                                          \langle literal \rangle
                                          ⟨expr⟩ ⟨bin_op⟩ ⟨expr⟩
                                          - (expr)
                                          ! (expr)
                                          (\langle expr \rangle)
       ⟨callout_arg⟩
                                          ⟨expr⟩ | ⟨string_literal⟩
               ⟨bin_op⟩
                                          ⟨arith_op⟩ | ⟨rel_op⟩ | ⟨eq_op⟩ | ⟨cond_op⟩
                                          + | - | * | / | %
            ⟨arith_op⟩
               ⟨rel_op⟩
                                          < | > | <= | >=
                                          == | !=
                 \langle eq_op \rangle
             \langle cond op \rangle
                                          && | ||
                                          \( int_literal \) | \( \char_literal \) | \( \bool_literal \) |
             \langle literal \rangle
                      \langle id \rangle
                                          TOKEN ID
                                \rightarrow
      ⟨int_literal⟩
                                          ⟨decimal_literal⟩ | ⟨hex_literal⟩
                                \rightarrow
⟨decimal_literal⟩
                                          TOKEN DECIMALCONST
      ⟨hex literal⟩
                                          TOKEN_HEXADECIMALCONST
                                \rightarrow
     ⟨bool literal⟩
                                          TOKEN BOOLEANCONST
                                \rightarrow
     ⟨char literal⟩
                                          TOKEN CHARCONST
                                \rightarrow
 ⟨string literal⟩
                                          TOKEN STRINGCONST
```

۲-۲ خروجی تحلیلگر نحوی

همانگونه که پیش تر اشاره شد، چنانچه یک برنامهی صحیح به تحلیلگر شما داده شود باید بتواند Syntax Tree آن را استخراج کند و به صورت پیشوندی ۱ چاپ کند.

توجه داشته باشید به تحلیلگر شما یک آرگومان پاس داده می شود که اگر مقدار این آرگومان 1 باشد ، باید Token Value برای Token Value برای ترمینالها نمایش داده شود و در صورتی که این آرگومان 0 باشد ، باید Token Value برای ترمینالها چاپ شود.

بدین ترتیب ، تحلیلگر شما باید این آرگومان را به صورت زیر دریافت کند :

\$./syntaxParser 0 or 1

خروجی تحلیلگر نحوی شما برای یک نمونه کد صحیح به صورت زیر خواهد بود :

```
Input Code :
```

```
class Program {
   int add(int a, int b){
      return a + b;
   }
   void main(){
      int a, b;
      a = 3;
      add(a);
   }
}
```

Analyzer Output (print by Token_Name):

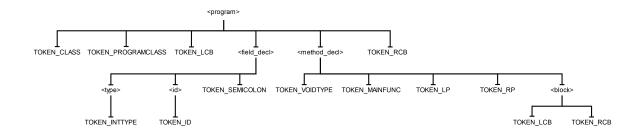
Pre-Order\

```
Analyzer Output (print by Token_Value):
   class Program { <method_decl> <type> int <id> add ( <type> int
   <id> a , <type> int <id> b ) <block> { <statement> return <expr> <expr>
   <location> <id> a <bin_op> <arith_op> + <expr> <location> <id> b ; }
   <method_decl> void main ( ) <block> { <var_decl> <type> int <id> a , <id> b
   ; <statement> <location> <id> a <assign_op> = <expr> teral> <int_literal>
   <decimal literal> 3 ; <statement> <method call> <method name> ( <expr>
   <location> <id> a ) ; } }
               خروجی تحلیلگر نحوی شما برای یک نمونه کد صحیح به صورت زیر خواهد بود:
Input Code :
   class Program {
       int globalVar;
       void main(){ }
Analyzer Output (print by Token_Name):
   TOKEN INTTYPE <id> TOKEN ID TOKEN SEMICOLON <method decl> TOKEN VOIDTYPE
   TOKEN MAINFUNC TOKEN LP TOKEN RP <block> TOKEN LCB TOKEN RCB TOKEN RCB
Analyzer Output (print by Token Value):
   class Program {<field_decl> <type> int <id> globalVar ;
   <method decl> void main ( ) <block> { } }
            خروجی تحلیلگر نحوی شما برای یک نمونه کد حاوی خطا به صورت زیر خواهد بود:
Input Code :
   class Program {
       int globalVar
       void main(){ }
   }
Analyzer Output :
   syntax error in line 2 : [expected ; at the end of statement]
```

۲_۵ بخش امتیازی

نمایش Syntax Tree به صورت دو بُعدی به شکل افقی یا عمودی، دارای نمره اضافه است. به طور مثال، Syntax Tree برای قطعه کد زیر، رسم شده است.

```
class Program {
    int globalVar;
    void main(){ }
}
```


شکل ۱-۱: نمایش Syntax Tree به صورت دو بُعدی به شکل عمودی برای نمونه کد فوق

- ۱ پیوست ۱

Token	Token Name
boolean	TOKEN BOOLEANTYPE
break	TOKEN BREAKSTMT
callout	TOKEN CALLOUT
class	TOKEN CLASS
continue	TOKEN CONTINUESTMT
else	TOKEN_CONTINUESTMT TOKEN ELSECONDITION
false	TOKEN BOOLEANCONST
for	TOKEN LOOP
if	TOKEN_EOOI TOKEN IFCONDITION
int	TOKEN INTTYPE
return	TOKEN RETURN
true	TOKEN BOOLEANCONST
void	TOKEN VOIDTYPE
Program	TOKEN PROGRAMCLASS
main	TOKEN MAINFUNC
\(\sigma\) \(\sigma\) \(\sigma\)	TOKEN ID
+	TOKEN ARITHMATICOP
Т	TOKEN_ARITHMATICOP
*	TOKEN_ARITHMATICOP
/	TOKEN_ARITHMATICOP
/ %	TOKEN_ARITHMATICOP
/ ₆ &&	TOKEN_ARTHMATICOT TOKEN CONDITIONOP
	TOKEN_CONDITIONOP
<=	TOKEN_CONDITIONOP TOKEN_RELATIONOP
<	TOKEN_RELATIONOP
>	TOKEN_RELATIONOP
>=	TOKEN RELATIONOP
/= !=	TOKEN EQUALITYOP
==	TOKEN EQUALITYOP
=	TOKEN_EQUALITION TOKEN ASSIGNOP
+=	TOKEN ASSIGNOP
-=	TOKEN_ASSIGNOP
_	TOKEN LOGICOP
:	TOKEN_LOGICOI
)	TOKEN RP
1	TOKEN LCB
\ \	TOKEN RCB
L 1	TOKEN LB
1	TOKEN RB
	TOKEN SEMICOLON
,	TOKEN_SEMICOLON TOKEN COMMA
\n [newline]	TOKEN_COMMA TOKEN WHITESPACE
\t [tab]	TOKEN_WHITESTACE TOKEN WHITESPACE
[space]	TOKEN_WHITESTACE TOKEN WHITESPACE
//[some string until \n]	TOKEN_WITTESTACE TOKEN COMMENT
3 [or other decimal integers]	TOKEN_COMMENT TOKEN DECIMALCONST
OxFF [or other hexadecimal integers]	TOKEN_DECIMALCONST TOKEN HEXADECIMALCONST
"[some string]"	TOKEN STRINGCONST
'a'[or other characters]	TOKEN_STRINGCONST TOKEN_CHARCONST